

Mawndiroedd i'r Dyfodol / Peatlands for the Future

Pete Jones, Catherine Duigan, Clive Walmsley a
Nick Thomas

Cyfoeth Naturiol Cymru / Natural Resources Wales

Cefndir / Background

- Ymrwymiad newydd sylweddol Llywodraeth Cymru: sicrhau bod pob ardal o fawndir lled-naturiol yn cael ei rheoli'n gynaliadwy erbyn 2020 – tua 66,000 hectar.
- Significant new WG commitment: 'all semi-natural peatlands subject to sustainable management by 2020' – c. 66,000 ha.
- Cydnabyddiaeth y gallai'r arbedion o ran allyriadau carbon, o ganlyniad i adfer mawndiroedd, gael eu hystyried yn rhan o brosesau cyfrifo nwyon tŷ gwydr cenedlaethol.
- Acknowledgement that carbon emissions savings resulting from peat restoration could be considered as part of national GHG accounting.

Cefndir / Background

- Pwyslais ar reoli/adfer i sicrhau manteision lluosog – enghraifft effeithiol o Reoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy gyda llawer o berthnasedd i swyddogaethau Cyfoeth Naturiol Cymru a deddfwriaeth sy'n dod i'r amlwg.
- Emphasis on management/restoration for multiple benefits – potent example of SMNR with strong relevance to NRW functions and emerging legislation.

Rôl Cyfoeth Naturiol Cymru hyd yma / NRW involvement to-date

- Cydgynhyrchu (ar y cyd â'r Ganolfan Ecoleg a Hydroleg ac Arolwg Daearegol Prydain) sylfaen dystiolaeth sy'n sail i bolisi a'r gwaith o weithredu'r polisi hwnnw.
- Co-production (with CEH & BGS) of evidence base underpinning policy and its implementation.
- Cyfrannu'n sylweddol i'r adolygiad o weithgarwch Glastir ar gyfer mawndiroedd yng Nghymru, a hyfforddi staff Glastir.
- Significant input to review of Glastir activity for Welsh peatlands, training of Glastir staff.

Rôl Cyfoeth Naturiol Cymru hyd yma / NRW involvement to-date

- Cynorthwyo Grŵp Gweithredu ar Fawndiroedd Cymru. Cynorthwyo i baratoi gwybodaeth ar gyfer y Gweinidog a pharatoi ar gyfer 21fed Gynhadledd y Partïon (CoP 21).
- Support for Welsh Peatlands Action Group. Support for Ministerial briefings and COP 21.
- Datblygu Prosiect Integredig LIFE ar lefel y DU ar gyfer mawndiroedd, sy'n ceisio gwireddu potensial mawndiroedd yn y DU i leihau'r newid yn yr hinsawdd.
- Development of UK-wide LIFE IP project for peatlands which aims to 'unlock the climate mitigation of peatlands in the UK'.
- Datblygu adnoddau i arwain a blaenoriaethu ymdrech gan bartneriaid.
- Development of tools to guide and prioritise effort by partners.

Y camau nesaf / Next Steps

- Gwaith parhaus ar brosiectau tystiolaeth creiddiol: cyflawni'r rhaglen Arolwg Mawndiroedd, cyfrannu i brosiectau gwerthuso gwasanaethau ecosystemau, datblygu adnodd System Wybodaeth Ddaearyddol ar gyfer blaenoriaethu ymdrech i sicrhau manteision lluosog, a rhoi cyngor technegol.
- Ongoing work on core evidence projects: peatland survey programme, input to ecosystem service evaluation projects, development of GIS resource for prioritising effort to deliver multiple benefits, and technical advice.
- Cymorth i ddatblygu strategaeth weithredu.
- Support for development of an implementation strategy.

Y camau nesaf / Next Steps

- Datblygu cais *LIFE* ar gyfer Ardaloedd Cadwraeth Arbennig corsydd Ceredigion: gweithredu'r dull Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy mewn ardal brawf Rheoli Adnoddau Naturiol.
- Development of a *LIFE* bid for the Ceredigion bog SACs: SMNR approach in NRM trial area.
- Cynnwys gorgorsydd Elenydd mewn cais *LIFE* a gaiff ei arwain gan y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar, sy'n ymwneud â Rhosydd Gogledd Cymru.
- Inclusion of Elenydd blanket mires in RSPB-led N Wales Moors *LIFE* bid.
- Datblygu cais Cymru gyfan am Gynllun Rheoli Cynaliadwy ar ran y Grŵp Gweithredu.
- Development of an all-Wales SMS bid on behalf of Action Group.

Y camau nesaf / Next Steps

- Canolbwyntio ar Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig sy'n cynnwys mawndiroedd – un o benawdau'r Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol yw bod 30% o nodweddion Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig mewn cyflwr ffafriol.
- Focus on peatland SSSI – SoNaRR headline is 30% SSSI features in favourable condition.
- Ffocws cynyddol yn y dyfodol ar fawn a addaswyd yn eang ac erydiad mawn – cysylltiad â'r prosiect carbon bositif ar dir a reolir gan CNC.
- Increased future focus on very modified peat and peat erosion – link to carbon positive project on land managed by NRW.

Y camau nesaf / Next Steps

- Datblygu atebion sy'n seiliedig ar TWE – canolbwyntio ar ddatblygu Cod Mawndiroedd newydd a Phrosiect Integredig LIFE ac ennyn ymrwymiad iddynt.
- Development of PES based solutions – focus on development and uptake of the new Peatland Code and LIFE IP project.
- Trafod y mater sy'n ymwneud ag adnoddau â Llywodraeth Cymru.
- Resource issue for discussion with Welsh Government.